

İNFERİL HASTALARIN İNTRAUTERİN İNSEMINASYON VE TÜP BEBEK UYGULAMASI HAKKINDA BİLGİ DÜZEYLERİ VE BİLGİLENME KAYNAKLARI: ZEKAİ TAHİR BURAK KADIN SAĞLIĞI VE EĞİTİM ARAŞTIRMA HASTANESİ İNFERTİLİTE ÜNİTESİ ANKET ÇALIŞMASI

INTRAUTERINE INSEMINATION AND IN VITRO FERTILIZATION KNOWLEDGE STATUS AND INFORMATION RESOURCES OF INFERTILE PATIENTS: A SURVEY OF ZEKAİ TAHİR BURAK WOMEN'S HEALTH EDUCATION AND RESEARCH HOSPITAL INFERTILITY UNIT

Aysun DEVRAN, Nafiye YILMAZ, Cavidan GÜLERMAN, Leyla MOLLAMAHMUTOĞLU
Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ankara -TÜRKİYE

Geliş Tarihi: 11.11.2011

Kabul Tarihi: 22.12.2011

Özet

Amaç: Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı Eğitim ve Araştırma Hastanesi İnfertilite polikliniğine gelen kadın hastaların IUI (intrauterin inseminasyon) ve IVF (in vitro fertilizasyon) tedavileri hakkında bilgi kaynaklarının ve düzeylerinin araştırılması, ayrıca IVF tedavisine bakış açılarının değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Yöntem ve Gereçler: İnfertilite polikliniğine gelen 120 kadın hastaya çeşitli sorulardan oluşan anket uygulanmıştır.

Bulgular: Bu kadınların % 57.5'nin IUI hakkında bilgilerinin olduğu, % 42.5 'nin bilgilerinin olmadığı tespit edilmiştir. Hastaların % 70.8'i IVF hakkında bilgi sahibi değilken, % 29.2'sinin IVF hakkında bilgi sahibi olduğu tespit edildi. Ankete katılan 120 kadın hastanın % 43.3' nün infertilite nedeni kadın faktörü, % 40.8 açıklanamayan ve % 15.8 de erkek faktörüdür.

Sonuç: İnfertilite tedavisi sırasında hasta anksiyetesini azaltmaya yönelik olarak hasta bilgilendirmesi önceliğimiz olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: In vitro fertilizasyon (IVF), intrauterin inseminasyon (IUI), infertilite.

Sağlık hizmeti verilirken hastanın, hastalığı ve uygulanacak tedavisi hakkında bilgilendirilmesi hasta haklarının önemli maddelerinden biridir. Kişi bir hastalıkla karşılaştığı zaman önce durumu yadsır, küçümser ve sonrasında kabul eder. Sorun kabullenildikten sonra yardım ve destek aranmaya başlanır. Hastaların bu dönemde bilgilendirilmesi anksiyetesinin azaltılması açısından

Abstract

Aim: To evaluate women patients' knowledge sources, knowledge levels and views for infertility treatments who applied for intrauterine insemination (IUI) and in vitro fertilization (IVF) treatments at Zekai Tahir Burak Women's Health Education and Research Hospital.

Material And Methods: Questionnaires were carried out in 120 women who were admitted to infertility out-patient clinic,

Results: 57.5% of the patients did not have any knowledge on IUI treatments, whereas 42.5% had knowledge on IUI. 70.8% of the patients did not have any knowledge on IVF treatments. Only, 29.2% of the patients had knowledge on IVF treatments. The following results were tabulated 43.3% of the infertility causes were women related, 40.8% were undefined and 15.8 % were male related.

Conclusion: Our first priority should be to provide more information to the patients in order to reduce anxiety during infertility treatments.

Keywords: In vitro fertilization (IVF), intrauterine insemination (IUI), infertility.

en önemli faktördür. İyi bilgilendirilmiş hastaların, hem sorunu kabullenip baş edebilmesi, hem de tedaviye uyumu çok daha kolay olur. Tedavi seçenekleri ve planından haberdar olan hasta, bu sorumluluğun bilinciyle hem tedavi ekibinin işini kolaylaştırmış hem de tedavideki başarı oranına olumlu katkıda bulunmuş olur. Tüm bu nedenlerden dolayı, hasta grubu ve tedavisi özellik gösteren

ren ünitelerde hizmet verilirken hastaların bilgilendirilmesi ve bilgi kaynaklarına ulaşılmasının sağlanması öncelikler arasında olmalıdır. Bu nedenle ZTB EAH İnfertilite polikliniğine gelen kadın hastaların IUI(intrauterin inseminasyon) ve IVF (in vitro fertilizasyon)tedavileri hakkında bilgi kaynaklarının ve düzeylerinin araştırılması, ayrıca IVF tedavisine bakış açılarının değerlendirilmesi amacıyla bu anket çalışması planlanmıştır.

Yöntem ve Gereçler

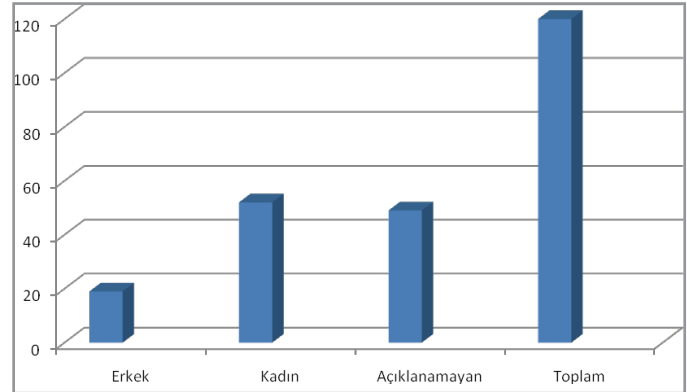
Mayıs-Haziran 2011 tarihleri arasında İnfertilite polikliniğine gelen 120 kadın hastaya 8 sorudan oluşan soru anketi uygulanmıştır. Bu sorular;

- 1-İnfertilite nedeni nedir?
- 2-Aşılama hakkında bilginiz var mı?
- 3-Tüp bebek hakkında bilginiz var mı?
- 4-Bilginizi nerelerden edindiniz?
- 5-Eşiniz tüp bebek tedavisi ve uygulaması hakkında ne düşünüyor?
- 6-Siz tüp bebek tedavisi ve uygulaması hakkında ne düşünüyorsunuz?
- 7-Bilgilendirmeye ilgili olarak merkezimizden yeterli yardım alabiliyor musunuz?
- 8-Tedavinizin bundan sonraki kısmını merkezimizde devam ettirmek ister misiniz?

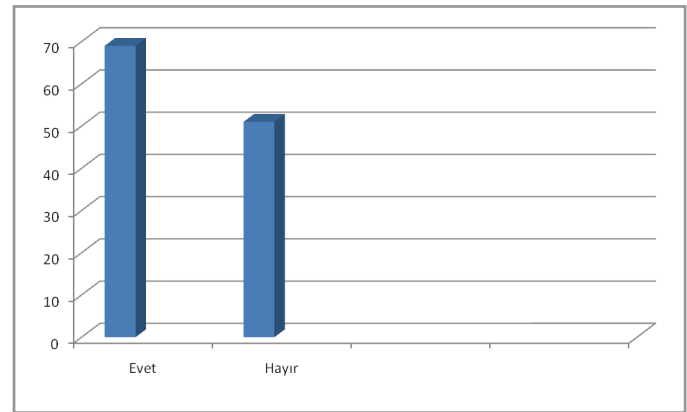
Hastaların anket sorularına cevapları çalışmamızda değerlendirilmiştir.

Bulgular

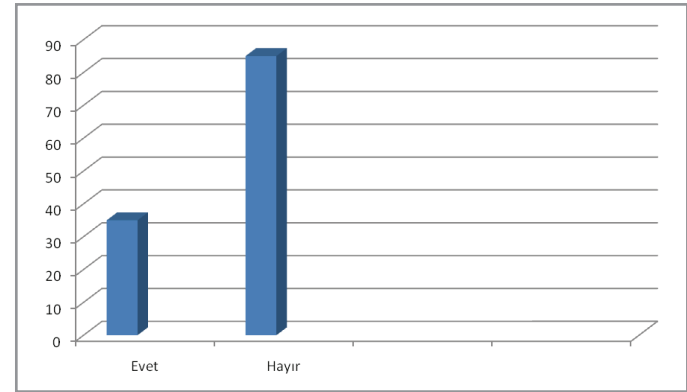
Ankete katılan 120 kadın hastanın % 43.3' nün infertilite nedeni kadın faktörü, %40.8 açıklanamayan ve %15.8 de erkek faktörlüdür. Bu kadınların % 57.5' nin IUI hakkında bilgilerinin olduğu, % 42.5' nin bilgilerinin olmadığı tespit edilmiştir. Hastaların % 70.8' i IVF hakkında bilgi sahibi değilken, %29.2'sinin IVF hakkında bilgi sahibi olduğu tespit edildi. Hastaların % 41.7' nin bilgi kaynağı doktor olarak bulundu. Bilgi edinme kaynaklarını sırasıyla; % 10.8 ile internet, % 8.3 ile diğer(dergi, kitap) kaynaklar ve %5 ile arkadaş takip etmektedir. % 34.2'nin hiç bilgisi olmadığı anlaşıldı. Kadın hastaların, % 90.8' i IVF tedavisine olumlu bakarken, % 9.8 'i olumsuz bakmakta, bu oran eşler arasında %90 olumlu, %10 olumsuz olarak karşımıza çıkmaktadır. Hastaların %70' i merkezimizden (ZTB İnfertilite poliklinik) bilgi edinebildiğini ifade ederken, % 30'u yeterince bilgi edinemediklerini belirtmiştir. Hastaların % 84.2'si IVF denemelerini merkezimizde yapmayı tercih ederken, % 15.8 başka merkezi tercih edeceğini ifade etmiştir. Sonuçlar şekil-1-8'de grafiksel olarak verilmiştir.

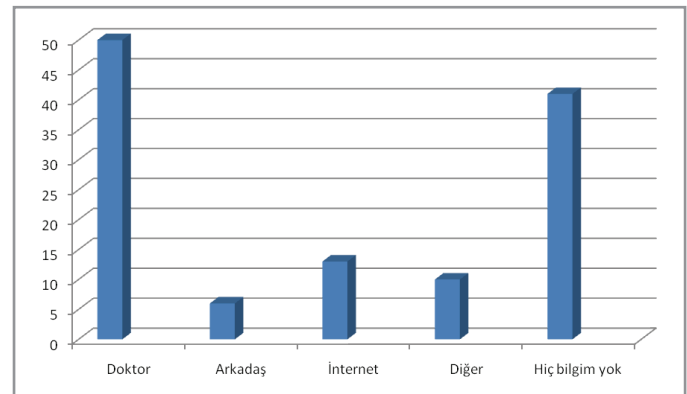
Şekil 1: İnfertilite nedeni

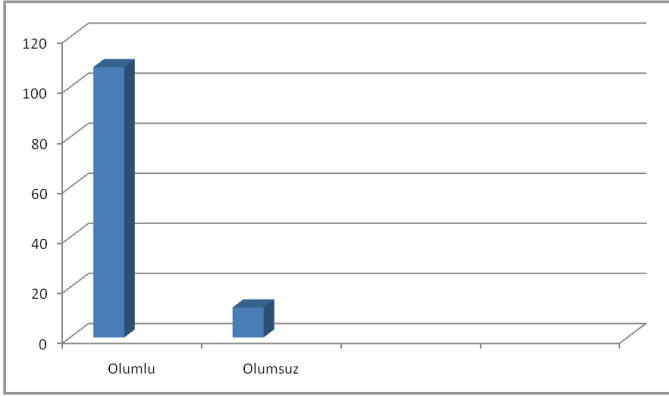
Şekil 2: IUI hakkında bilgi

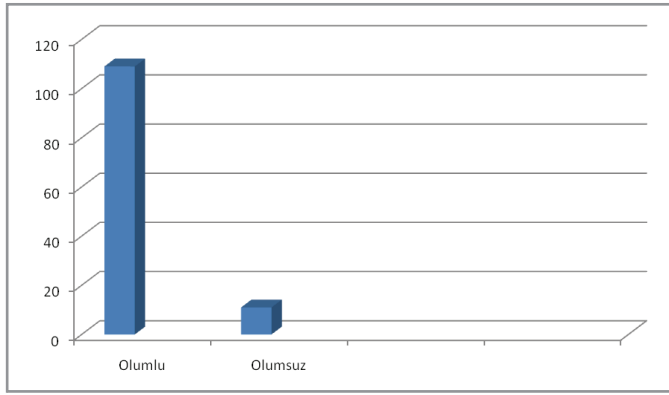
Şekil 3: IVF hakkında bilgi

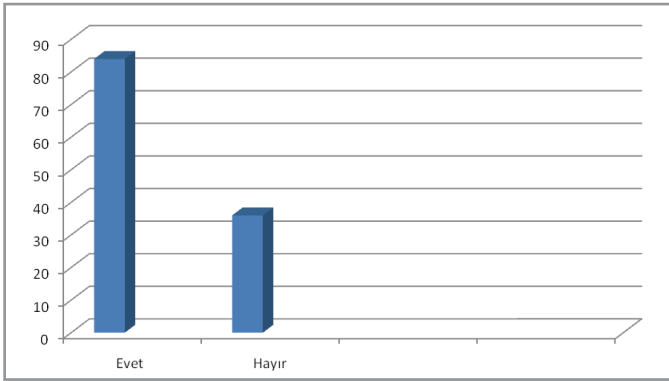
Şekil 4: Bilginin kaynağı

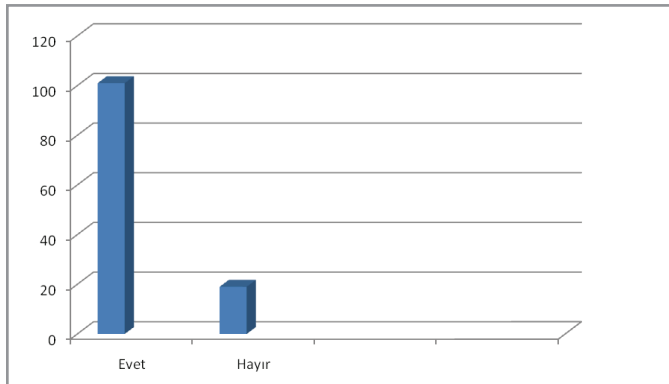
Şekil 5: Eşin IVF'e bakışı

Şekil 6: Kadının IVF'e bakışı

Şekil 7: Merkezimizden bilgilendirme

Şekil 8: Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı Eğitim ve Araştırma Hastanesini tercih etme durumu

Tartışma

Son zamanlarda yardımla üreme tekniklerinin gelişmesi, bu tedaviyi alan hastaların daha bilinçlenmesine neden olmuştur. Bu nedenle infertilite klinikleri ve çalışanları hizmet kalitelerini, politikalarını gözden geçirmek zorunda kalmışlardır. İnfertilite, çiftlerin yaşamlarını psikososyal yönden etkileyen, gelecekteki beklenti ve hayallerini tehdit eden bir kriz durumudur (1). Bu krizin yanı sıra uzun ve zor infertilite tedavisinin de çiftler üzerinde olumsuz etkilerinin olduğu bilinmektedir (2). Yapılan çalışmalar göstermiştir ki hastalık, kişinin anksiyetesini artırıcı faktörler arasındadır (3). Ayrıca hastaya ne tür tedavi uygularsanız uygulayın, hastalığı hakkında bilgi sahibi olmamak hastanın anksiyetesini artırır (4). 2007 yılında IVF hastaları ile yaptığımız bir çalışmada hastaların % 68.2'si IVF tedavisi ile ilgili bilgi sahibi olmamak beni rahatsız ediyor seçeneğini tercih etmişlerdir. Bu durum hastanın tedavisi hakkında bilgi sahibi olmasının, ne kadar önemli bir basamak olduğunun göstergesidir. Hastaya bilgi verir ve bilgi kaynaklarına kolay ulaşmasını sağlarsanız hem anksiyeteyi düşürür, hem de hastanın durumla mücadele etme kapasitesini arttırmış olursunuz (5). Yaptığımız bu çalışmada hastalarımızın % 57.5'i IUI hakkında bilgi sahibiyken, % 42.5 bilgi sahibi değildi. Hastaların % 29.2'sinin IVF'e başlarken IVF hakkında bilgiye sahip olmadıkları bulunmuştur. Bu durum hastalarımızın; anksiyetesini artırmakta ve tedaviye devam edip etmeme kararlarını etkilemektedir. Ayrıca aynı hasta grubunun % 41.7'si bilgi kaynaklarının doktor olduğunu belirtmiştir. Her tedavide olduğu gibi infertilite tedavisinde de hasta hekim ilişkisi tedavinin en önemli unsurudur. İnfertilite ve tedavisi çiftleri farklı düzeylerde etkileyebilir. Genellikle kadınlar, erkeklerden daha fazla sıkıntı yaşarlar. Çünkü uzun ve zor tedavinin çok büyük bir kısmı kadının üzerinde gerçekleştirilir (6). Buna rağmen kadın hastaların %90.8'i, erkek hastaların %90'ı IVF tedavisine olumlu bakmaktadır. Son olarak; IVF tedavisi alacak çiftler, merkez seçimi yaparken, güvenilirlik, mahremiyete saygı, hijyen, yaşadığı yere yakınlık, bilgi edinme ve başarı oranları gibi kriterleri gözetmektedirler (7). Bu çalışma grubunda da hastaların % 84.2'si IVF denemesinde merkezimizi tercih edeceklerini belirtmişlerdir.

Sonuç olarak gelişen ve değişen sağlık sektöründe, kaliteli hizmet anlayışı ve müşteri memnuniyeti sağlık kuruluşlarının bilinç ve sorumluluklarını farklı bir çığaya çekmiştir. Hizmet verdiği hasta profili nedeniyle Yardımla Üreme Merkezleri de bu bilinç ve sorumlulukla hareket etmeli ve hastayı durumu ve tedavisi hakkında bilgilendiren, diğer bilgi kaynaklarına ulaşmasını sağlayan, mahremiyete özen gösteren ve başarısını, hizmet kalitesini dünya standartları seviyesine yükseltmeye çalışan

bir amaç doğrultusunda ilerlemelidir.

Kaynaklar

- 1-Tara M,Alice D.Psychological impact of infertility, Best Practice&Research Clinical Obstetrics and Gynecology 2007: 21 (2): 293-308
- 2-Özkan S: Liyezon psikiyatrisi. 1-2. 1. Baskı, İ.Ü Basımevi İstanbul,1993
- 3-Hielmstedt A,Widstrom AM, Wramsby H,Matthiesen AS, Collins A.Personality factors and emotional responses to pregnancy among IVF couple in early:a comparative study. Acta Obstet Gynecol Scand.2003: 82 (2): 152-61
- 4-Devran A, Doğan M.IVF Tedavisi Alan Kadın Hastaların Yaşadığı Psikososyal Sorunlar. Jinekoloji-Obstetrik ve Neonatoloji. 2007: 16 (4): 588-92
- 5-Gourounti K, Anaqnostopoulos F, Vaslamatzis G.Te Relation of Psychological Stress to Pregnancy Outcome Among Woman Undergoing IVF and İntracytoplasmic Sperm İnjection. Women Healt. 2011 21: 51(4):321-39
- 6-Collins A,Freeman EWW, Boxer AS,Tureck R.Perception of İnfertility and Treatment Stress in Famales as Compared With Males Entering IVF Treatment. Fertil Steril 1992: 57(2): 350-6
- 7-Aslan Ş,Özata M. Poliklinik Hastalarının Müşteri Memnuniyetine Yönelik Ampirik Bir Çalışma: Konya Kamu Hastaneleri Örneği. Sağlık ve Hastane Yönetimi 2. Ulusal Kongresi Bildiriler Kitabı. Ankara 2005,ss 554-565

Sorumlu Yazar: Dr.Nafiye YILMAZ

Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Kadın Hastalıklar ve Doğum Kliniği Ankara

Tel: 0 (312)310 31 00

E-mail:nafiyekarakas@gmail.com